al No. of Printed Pages—5

4 SEM TDC RD G 1

RURAL DEVELOPMENT Comp=401 (295)

(General)
$$\frac{Comp = 401(2014)\gamma v}{(omp - 401(2013)\gamma v)}$$

(Rural Development Programmes in India)

Hind = 401 (2014)

Full Marks: 70 Pass Marks: 28

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা/উত্তৰ লিখা : 1×7=7

Choose the correct answer/Answer the following questions:

- (a) কোন চনত ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য স্বাস্থ্য মিছন আৰম্ভ হৈছিল?

 National Rural Health Mission was started in
 - (i) 2004
- (ii) 2005
 - (iii) 2006
 - (iv) 2007

400/1024

(Turn Over)

- (b) ভাৰতবৰ্ষত সমবায় আন্দোলন কেতিয়া আৰম্ভ হৈছিল ?
 In which year, Cooperative Movement was started in India?
 - (i) 1902
 - (ii) 1903
 - (iii) 1904
 - (iv) 1905
- (c) ভাৰতবৰ্ষত দ্ৰুতগতিত বৃদ্ধি পোৱা গ্ৰাম্য জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ এটি পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।
 Put forward a suggestion to control the rapidly growing rural population in India.
- (d) IRDP-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?
 What is the full form of IRDP?
- (e) কোনখন পাঁচ-বছৰীয়া পৰিকল্পনাকালত স্বৰ্ণজয়ন্তী গ্ৰাম স্বৰোজগাৰ যোজনা প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল? In which Five-year Plan, the Swarna Jayanti Gram Swarojgar Yojana was introduced?
- (f) ভাৰতবৰ্ষত বৰ্তমান চলি থকা দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণ আঁচনি এখনৰ নাম লিখা। Name one poverty alleviation programme currently in operation in India.

- (g) গ্ৰাম্য বৈদ্যুতিকৰণৰ বাবে লোৱা আঁচনিখনৰ নাম লিখা।
 Write the name of the scheme for rural electrification.
- তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো
 100 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

 Write short notes on any four of the following (within 100 words each) :
 - (a) খাদ্য সুৰক্ষা আইন, 2013Food Security Bill, 2013
 - (b) গ্রাম্য ঋণগ্রন্ততা Rural Indebtedness
 - (c) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য স্বাস্থ্য মিছন
 - National Rural Health Mission
 - Rural Transport

(d) গ্ৰাম্য পৰিবহণ

(e) মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিত আইন

Mahatma Gandhi National Rural

Employment Guarantee Act

তলৰ প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ **500 শব্দৰ ভিতৰত নি**খা : Answer the following in **500 words** each :

3. (a) ভাৰতবৰ্ষত দৰিদ্ৰতা দ্বীকৰণৰ আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সন্মুখীন হোৱা সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা। 12 Discuss the problems in the implementation of poverty alleviation programmes in India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰত চৰকাৰৰ দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ আঁচনিসমূহৰ প্ৰধান দিশবোৰ আলোচনা কৰা।

 Discuss the main features of the poverty alleviation programmes of the Government of India.
- 4. (a) তথ্য-প্রযুক্তিয়ে গ্রাম্য অর্থনীতিলৈ আগবঢ়োৱা বৰঙণিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

 Discuss the role of information technology in rural economy.

অথবা / Or

(b) গ্ৰাম্য খণ্ডৰ যাতায়াত আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতিৰ হকে চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থাৱলীৰ এক বৰ্ণনা দাঙি ধৰা।

Describe the steps taken by the Government for the development of transport and communication in the rural sector.

12

5. (a) ভাৰতবৰ্ষত সৰ্বশিক্ষা মিছনৰ ভূমিকা সম্বন্ধে পৰ্যালোচনা আগবঢ়োৱা ।

Examine the role of Sarva Siksha Mission in India. অথবা / Or

1

1 (2015)m

12

- (b) ভাৰতবৰ্ষত পৰিয়াল কল্যাণ আঁচনিৰ ভূমিকা সম্বন্ধে পর্যালোচনা আগবঢ়োৱা। পৰিয়াল কল্যাণ আঁচনি কৃতকার্য নোহোৱাৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা। 10+2=12 Examine the role of Family Welfare India. Mention two Programme in for which Family Welfare reasons Programme is not successful.
- 6. (a) সামাজিক বনানীকৰণ আঁচনিৰ উদ্দেশ্য কি কি? উত্তৰ-পুৰ্বাঞ্চলত এই আঁচনি সফল নোহোৱাৰ কাৰণবোৰ বৰ্ণনা কৰা। 4+7=11 What are the objectives of Social Forestry Programme? Describe the reasons for the programme being not successful in North-East region.

অথবা / Or

(b) উন্নয়নমুখী আঁচনি ৰূপায়ণত জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণ মানে কি বুজা? গ্ৰাম্য উন্নয়ন আঁচনি ৰূপায়ণত ৰাইজৰ অংশ-গ্ৰহণৰ সুফলবোৰ বৰ্ণনা কৰা। 3+8=11 you mean by peoples' do participation in the implementation of development programmes? Describe the advantages of peoples' participation in the implementation of Rural Development Programmes.